

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 80/2009,**14. jaanuar 2009,****toimimisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2299/89****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 71 ja artikli 80 lõiget 2,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

võttes arvesse Euroopa Andmekaitseinspektori arvamust ⁽²⁾,toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 24. juuli 1989. aasta määrusega (EMÜ) nr 2299/89 (toimimisjuhendi kohta arvutipõhiste ettetellimissüsteemide puhul) ⁽⁴⁾ on oluliselt kaasa aidanud arvutipõhises ettetellimissüsteemis lennuettevõtjatele õiglaste ja erapooletute tingimuste tagamisele, kaitstes seeläbi tarbijate huve.

(2) Oluline osa ettetellimistest lennuliikluses toimub arvutipõhiste ettetellimissüsteemide kaudu.

(3) Tehnoloogia ja turu areng võimaldab õiguslikku raamistiku märkimisväärselt lihtsustada, andes süsteemi tarnijatele ja lennuettevõtjatele rohkem paindlikkust ettetellimistasude ja pilethindade üle peetavatel läbirääkimistel. See peaks võimaldama neil reisibüroode ning tarbijate vajaduste ja taotlustega paindlikult kohaneda ning levitada oma veotooteid tõhusamalt.

(4) Praeguses turuolukorras on siiski jätkuvalt vajalik säilitada teatavad arvutipõhiseid ettetellimissüsteeme käsitlevad sätted, kui need hõlmavad veotooteid, et ennetada konkurentsi piiravaid rikkumisi ja tagada erapooletu teabe jõudmine tarbijateni.

(5) Emaettevõtjate keeldumine anda sama teavet sõidugraafikute, pilethindade ning vabade kohtade kohta muudes süsteemides kui nende endi omades, ja keeldumine võtta vastu selliste süsteemide kaudu tehtud ettetellimisi, võivad tõsiselt moonutada arvutipõhiste ettetellimissüsteemide vahelist konkurentsi.

(6) Osalevate ettevõtjate ja emettevõtjate vahel tuleb säilitada tõhus konkurents ning tuleb tagada, et lennuettevõtjate suhtes kohaldatakse mittediskrimineerimise põhimõtet, olenemata nende osalemisest arvutipõhistes ettetellimissüsteemides.

(7) Emaettevõtjad peaksid turul läbipaistvate ja võrreldavate konkurentsitingimuste tagamiseks järgima eri eeskirju.

(8) Süsteemi tarnijad peaksid selgelt eraldama arvutipõhised ettetellimissüsteemid lennuettevõtjate sisestest või muud tüüpi ettetellimissüsteemidest ning hoiduma andmast levitussüsteeme kasutada ainult oma emettevõtjatele, vältimaks emettevõtja eeliseid juurdepääsul arvutipõhiste ettetellimissüsteemidele.

(9) Tarbijate huvide kaitsmiseks tuleb arvutipõhiste ettetellimissüsteemide kasutajatele esitleda erapooletut algkuva ning tagada, et teave kõigi osalevate ettevõtjate kohta on võrdselt kättesaadav, vältimaks ühe osaleva ettevõtja eelistamist teise ees.

(10) Erapooletu kuva kasutamine suurendab osalevate ettevõtjate pakutatavate veotoodete ja teenuste läbipaistvust ning tarbijate usaldust.

(11) Süsteemi tarnijad peaksid tagama, et arvutipõhiste ettetellimissüsteemide turustusteave on kättesaadav kõigile osalevatele ettevõtjatele kedagi diskrimineerimata ning transpordiettevõtjatel ei tohiks olla võimalik kasutada kõnealust teavet reisibüroo või tarbija valikute ebakohaseks mõjutamiseks.

(12) Tellijate ja süsteemi tarnija vahelised turustusinfo andmete edastust käsitlevad kokkulepped võivad sisaldada tellijate kasuks kokkulepitud kompensatsioonisüsteemi.

(13) Lihtsustada tuleks rongi- ning lennu-rongiühendust käsitleva teabe kuva esitamist arvutipõhistes ettetellimissüsteemides.

⁽¹⁾ ELT C 224, 30.8.2008, lk 57.

⁽²⁾ ELT C 233, 11.9.2008, lk 1.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 4. septembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus.

⁽⁴⁾ EÜT L 220, 29.7.1989, lk 1.

- (14) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrusele (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (uuestisõnastamine) ⁽¹⁾ peavad lennuettevõtjad avaldama oma piletihindade nii, et need sisaldavad kõiki kohaldatavaid makse, kulusid, lisamakseid ja tasusid, mis on vältimatud ja prognoositavad. Arvutipõhiste ettetellimissüsteemide kuvad peaksid andma teavet samasse hinnakategooriasse kuuluvate piletihindade kohta tagamaks, et reisibürood saavad kõnealuse teabe edastada oma klientidele.
- (15) Teave õhuvootooteid teenindavate bussiteenuste või õhuvootoodete juurde lisatud raudteeveotoodete kohta peaks edaspidi esinema arvutipõhiste ettetellimissüsteemide põhikavas.
- (16) Tuleks soovitada, et arvutipõhised ettetellimissüsteemid sisaldaksid tulevikus kergesti mõistetavat teavet vastava lennu süsinikdioksiidi heitkoguste ja kütusearbimise kohta. Seda võiks esitada keskmise kütusekuluna ühe inimese kohta (liitrit 100 km kohta) ning keskmise süsinikdioksiidi heitkogusena ühe inimese kohta (grammi km kohta), ning alla viie tunni kestvate reiside puhul võrrelda neid parima alternatiivse rongi- või bussiühenduse vastavate näitajatega.
- (17) Ühenduse ja kolmandate riikide lennuettevõtjaid tuleks seoses arvutipõhiste ettetellimissüsteemide teenustega kohelda võrdväärselt.
- (18) Käesoleva määruse korrektse kohaldamise tagamiseks peaksid komisjonil olema asjakohased täidesaatvad volitused, sealhulgas võimalus uurida rikkumisi nii omal algatusel kui ka kaebuse alusel, nõuda asjaomastelt ettevõtjalt selliste rikkumiste lõpetamist ning määrata trahve.
- (19) Komisjon peaks jälgima regulaarselt käesoleva määruse kohaldamist ja uurima eelkõige selle tõhusust konkurentsivastase ja diskrimineeriva käitumise ärahoidmisel reisiteenuste turul arvutipõhiste ettetellimissüsteemide vahendusel, eriti kui veoettevõtjad on süsteemi tarnijatega tihedalt seotud.
- (20) Käesoleva määrusega ei piirata asutamislepingu artiklite 81 ja 82 kohaldamist. Käesoleva määrusega täiendatakse üldisi konkurentsieeskirju, mida kohaldatakse jätkuvalt täiel määral konkurentsivastavate rikkumiste suhtes, nagu näiteks konkurentsieeskirjade rikkumine või turgu valitseva seisundi kuritarvitamine.
- (21) Üksikisikute kaitse isikuandmete töötlemisel on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽²⁾. Käesoleva määruse sätteid täpsustavad ja täiendavad direktiivi 95/46/EÜ seoses arvutipõhiste ettetellimissüsteemide tegevusega.

- (22) Määrus (EMÜ) nr 2299/89 tuleks kehtetuks tunnistada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

1. JAGU

SISSEJUHATAVAD SÄTTED

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

Käesolevat määrust kohaldatakse õhuvootooteid hõlmavate arvutipõhiste ettetellimissüsteemide suhtes, mida pakutakse kasutamiseks või kasutatakse ühenduses.

Käesolevat määrust kohaldatakse ka raudteeveotoodete suhtes, mis on koos õhuvootoodetega lisatud arvutipõhise ettetellimissüsteemi põhikavasse, kui neid pakutakse kasutamiseks või kasutatakse ühenduses.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „veotoode” – reisijate vedu kahe lennujaama või raudteejaama vahel;
2. „regulaarlennud” – lendude sari, millest igapäeval on järgmised tunnused:
 - a) igal lennul on vabu kohti ja/või mahtu lasti ja/või posti vedamiseks, mis on avalikkusele kättesaadav pileti ostmise teel (kas otse lennuettevõtjalt või tema volitatud esindajatelt);
 - b) lennud toimuvad kahe või enama sama lennujaama vahel kas
 - avaldatud sõiduplaani kohaselt või
 - nii regulaarselt või sageli, et moodustavad ilmse süstemaatilise sarja;
3. „piletihind” – hind, mida reisijad maksavad lennuettevõtjatele, raudtee-ettevõtjatele, nende esindajatele või muudele piletimüüjatele reisijate vedamise eest veoteenuste puhul ning nende hindade kohaldamistingimused, sealhulgas reisibüroode ja muude lisateenuste tasud ja tingimused;

⁽¹⁾ ELT L 293, 31.10.2008, lk 3.

⁽²⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

4. „arvutipõhine ettetellimissüsteem” – arvutisüsteem, mis sisaldab muu hulgas teavet enam kui ühe lennuettevõtja sõiduplaanide, vabade kohtade ja piletihindade kohta koos võimalusega või ilma võimaluseta teha ettetellimisi või väljastada pileteid sel määral, mil mõned või kõik nimetatud teenused on tellijatele kättesaadavad;
5. „süsteemi tarnija” – mis tahes ettevõtja ja selle tütarettevõtjad, kes vastutab või vastutavad arvutipõhise ettetellimissüsteemi toimimise või turustamise eest;
6. „levitusvõimalused” – võimalused, mida pakub süsteemi tarnija, et anda teavet lennuettevõtjate ja raudtee-ettevõtjate sõiduplaanide, vabade kohtade, piletihindade ja nendega seotud teenuste kohta, teha ettetellimisi ja/või väljastada pileteid ning osutada muid nendega seotud teenuseid;
7. „emaettevõtja” – lennuettevõtja või raudtee-ettevõtja, kes otsestelt või kaudselt, üksi või koos teistega kontrollib süsteemi tarnijat või omab osalust tema kapitalis koos õiguste või esindatusega süsteemi tarnija juhatuses, nõukogus või muus juhtorganisis, samuti iga lennuettevõtja või raudtee-ettevõtja, mida ta kontrollib;
8. „osaluse omamine kapitalis koos õiguste või esindatusega süsteemi tarnija juhatuses, nõukogus või muus juhtorganisis” – investering, millega kaasnevad õigused või esindatus süsteemi tarnija juhatuses, nõukogus või muus juhtorganisis ja millega antakse võimalus kasutada üksi või koos teistega otsustavat mõjuvõimu süsteemi tarnija äritegevuse üle;
9. „kontroll” – suhe, mis moodustub õiguste, lepingute või muude vahendite kaudu, mis kas eraldi või kombineeritult ning vastavaid asjaolusid või õigusnorme arvestades annavad võimaluse ettevõtjat otsustavalt mõjutada, eelkõige:
- a) omandiõiguse või õiguse kaudu kasutada kogu ettevõtja vara või osa sellest;
- b) õiguste või lepingute kaudu, mis annavad otsustava mõjuvõimu ettevõtja organite koosseisu, hääletamise või otsuste üle;
10. „osalev ettevõtja” – lennuettevõtja või raudtee-ettevõtja, kellel on süsteemi tarnijaga kokkulepe veotoodete levitamise kohta arvutipõhise ettetellimissüsteemi kaudu;
11. „telliija” – isik või ettevõtja (välja arvatud osalev ettevõtja), kes kasutab arvutipõhise ettetellimissüsteemi süsteemi tarnijaga sõlmitud lepingu alusel, et teha kliendi nimel õhuveotoodete ja seonduvate toodete ettetellimisi;
12. „põhikuva” – terviklik neutraalne andmeesitus linnapaaride vahel konkreetsel ajavahemikul pakutavate veoteenuste kohta;
13. „pilet” – kehtiv dokument või selle paberile kandmata ekvivalent, mis annab õiguse kasutada veoteenust ja mille on välja andnud või heaks kiitnud lennuettevõtja, raudtee-ettevõtja või volitatud esindaja;
14. „liittoode” – veotoodete ja nende hulka mittekuuluvate teenuste valmiskombinatsioon, mida pakutakse müügiks summaarhinnaga;
15. „etteellimistasu” – lennuettevõtjate poolt süsteemi tarnijatele makstav tasu arvutipõhise ettetellimissüsteemi poolt osutatavate teenuste eest.

2. JAGU

SÜSTEEMI TARNIJATE TEGUTSEMISEESKIRJAD*Artikkel 3***Suhted veoteenuste osutajatega**

1. Süsteemi tarnija ei või:
- a) lisada ühelegi osaleva ettevõtjaga sõlmitavale lepingule ebaõiglaseid ja/või põhjendamatu tingimusi või nõuda nõustumist lisatingimustega, mis oma laadilt või äritavade kohaselt ei ole seotud tema osalemisega arvutipõhises ettetellimissüsteemis;
- b) seada oma arvutipõhises ettetellimissüsteemis osalemise tingimuseks, et osalev ettevõtja ei või samal ajal osaleda mõnes muus süsteemis või et osalev ettevõtja ei või vabalt kasutada alternatiivseid ettetellimissüsteeme, näiteks omaenda internetipõhise ettetellimissüsteemi või kõnekeskusi.
2. Süsteemi tarnija sisestab ja töötleb osalevate ettevõtjate esitatud andmeid võrdse hoole ja kiirusega, arvestades üksnes iga osaleva ettevõtja valitud sisestamismeetodi piiranguid.
3. Süsteemi tarnija avalikustab, kui see ei ole muul viisil avalikustatud, lennuettevõtja või raudtee-ettevõtja otseste või kaudsete kapitaliosaluste olemasolu ja ulatuse süsteemi tarnijas või süsteemi tarnija otseste või kaudsete kapitaliosaluste olemasolu ja ulatuse lennuettevõtjas või raudtee-ettevõtjas.

Artikkel 4

Levitusvõimalused

1. Süsteemi tarnija ei hoiu üht konkreetset andmesisestus- ja/või -töötlusmeetodit või muud levitusvõimalust või nende muudatusi üksnes ühe või mitme osaleva ettevõtja, sealhulgas oma ematöötaja(te) jaoks. Süsteemi tarnija teavitab kõiki osalevaid ettevõtjaid muudatustest oma levitusvõimalustes ning andmesisestus- või töötlusmeetodites.

2. Süsteemi tarnija tagab, et tema levitusvõimalused on vähemalt tarkvara abil selgelt ja kontrollitavalt eraldatud kõikidest veoetevõtja sisestest tellimissüsteemidest ning juhtimis- ja turustusvõimalustest.

Artikkel 5

Kuvad

1. Süsteemi tarnija tagab põhikuva või -kuvade olemasolu iga arvutipõhise ettetellimissüsteemi kaudu toimuva toimingu puhul ning esitab seal osalevate ettevõtjate esitatud andmed neutraalsel ja kõikehõlmaval viisil ning ilma diskrimineerimata ja erapoolelt. Teabe järjestamise kriteeriumid ei või otseselt ega kaudselt olla seotud andmetega veoetevõtja kohta ja neid kriteeriume rakendatakse vahet tegemata kõikide osalevate ettevõtjate suhtes. Põhikuva(d) ei või kasutajat eksitada, peab (peavad) olema kergesti kättesaadav(ad) ning peab (peavad) olema kooskõlas I lisas sätestatud eeskirjadega.

2. Arvutipõhises ettetellimissüsteemis tarbijale pakutava teabe puhul kasutab tellija neutraalset kuva vastavalt lõikele 1, välja arvatud kui tarbija osutatud eelistuste järgimine ei nõua teistsugust kuva.

3. Lennud, mida teenindavad lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse tegevuskeeldu vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2005. aasta määrusele (EÜ) nr 2111/2005, mis käsitleb ühenduse nimekirja, millesse kantakse lennuettevõtjad, kelle suhtes kohaldatakse ühenduse piires tegevuskeeldu, koostamist ja lennureisijate teavitamist lendu teenindavast lennuettevõtjast, ⁽¹⁾ tuleb kuvas selgelt ja konkreetsetlähendada.

4. Süsteemi tarnija lisab arvutipõhiste ettetellimissüsteemide kuvasse eraldi sümboli, mille järgi kasutajad saavad teada lendu teenindava lennuettevõtja, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 2111/2005 artiklis 11.

5. Käesolevat artiklit ei kohaldata arvutipõhise ettetellimissüsteemi suhtes, mida lennuettevõtja või raudtee-ettevõtja või lennu- või raudtee-ettevõtjate rühm kasutab oma kontoris või kontori-tes, müügipunktides või oma veebilehtedel, mis on sellistena selgelt tähistatud.

⁽¹⁾ ELT L 344, 27.12.2005, lk 15.

Artikkel 6

Suhted tellijatega

1. Süsteemi tarnija ei või lisada ühelegi tellijaga sõlmitavale lepingule selliseid ebaõiglaseid ja/või põhjendamatu tingimusi, nagu näiteks tingimused, millega takistatakse tellijal tellida või kasutada ühte või mitut muud süsteemi, nõutakse nõustumist lisatingimustega, mis ei ole seotud tema osalemisega arvutipõhises ettetellimissüsteemis või kohustatakse võtma vastu tehnilisi seadmeid või tarkvara käsitlev pakkumine.

2. Kui tellija on sõltumatu ettevõtja, kus töötab alla 50 töötaja ja kelle aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 10 miljonit eurot, võib tellija lõpetada süsteemi tarnijaga lepingu, tarvitsemata sellest ette teatada rohkem kui kolm kuud, kui see tähtaeg ei möödu varem kui kõnealuse lepingu esimese kehtivusaasta lõpus. Sellisel juhul ei või süsteemi tarnija nõuda hüvitist rohkem kui otseselt lepingu lõpetamisega seotud kulude ulatuses.

Artikkel 7

Turustusinfo andmete edastus

1. Süsteemi tarnijad võivad kättesaadavaks teha mis tahes andmed turustuse, ettetellimise ja müügi kohta, kui selliseid andmeid pakutakse diskrimineerimata ja võrdse aja jooksul kõikidele osalevatele ettevõtjatele, sealhulgas ematöötajatele. Sellised andmed võivad sisaldada ja taotluse korral ka peavad sisaldama kõiki osalevaid ettevõtjaid ja/või tellijaid.

2. Osalevad ettevõtjad ei kasuta selliseid andmeid tellija valiku mõjutamiseks.

3. Kui sellised andmed tulenevad sellest, et arvutipõhise ettetellimissüsteemi levitusvõimalusi kasutas ühenduses asutatud tellija, ei või need andmed hõlmata otsest ega kaudset viidet tellijale, välja arvatud juhul, kui tellija ja süsteemi tarnija lepivad kokku tingimustes selliste andmete asjakohaseks kasutamiseks. See kehtib ka andmete kohta, mida süsteemi tarnijad edastavad mõnele teisele osapooltele kasutamiseks muul kui arveldamisega seotud otstarbel.

4. Kõik tellija(te) ja süsteemi tarnija(te) vahelised kokkulepped turustusinfo andmete edastuse kohta avalikustatakse.

Artikkel 8

Võrdväärne kohtlemine kolmandates riikides

1. Kui kolmandas riigis tegutsev süsteemi tarnija ei kohtle ühenduse lennuettevõtjaid võrdväärselt kolmandast riigist pärit osalevate ettevõtjatega mõnes käesolevas määruses reguleeritud küsimuses, võib komisjon nõuda, et kõik ühenduses tegutsevad süsteemi tarnijad kohtleksid kõnealuse kolmanda riigi lennuettevõtjaid samaväärselt, nagu koheldakse ühenduse lennuettevõtjaid kõnealuses kolmandas riigis, ilma et see piiraks rahvusvaheliste lepingute kohaldamist, mille osapoolteks ühendus või liikmesriigid on.

2. Komisjon teostab järelevalvet ühenduse lennuettevõtjaid diskrimineeriva või nende mittevõrdväärse kohtlemise üle kolmandate riikide süsteemi tarnijate poolt. Komisjon uurib liikmesriigi taotlusel või omal algatusel ühenduse lennuettevõtjate võimalikke diskrimineerimisjuhtusid kolmandate riikide arvutipõhistes ettetellimissüsteemides. Diskrimineerimise tuvastamisel teavitab komisjon enne otsuse tegemist liikmesriike ja huvitatud osapooli ning küsib nende arvamust, sealhulgas korraldab liikmesriikide asjaomaste ekspertide kohtumise.

3. JAGU

VEOTEENUSTE OSUTAJATE TEGUTSEMISEESKIRJAD

Artikkel 9

Osalevate ettevõtjate esitatud andmed

Osalevad ettevõtjad ja andmeid töötlevad vahendajad tagavad, et andmed, mille nad edastavad arvutipõhisesse ettetellimissüsteemi, on täpsed ning võimaldavad süsteemi tarnijal järgida I lisas sätestatud eeskirju.

Artikkel 10

Emaettevõtjaid käsitlevad erieeskirjad

1. Emaettevõtja ei või lõikes 2 osutatud vastastikkuse põhimõtet silmas pidades diskrimineerida konkureerivat arvutipõhist ettetellimissüsteemi ning keelduda andmast viimasele taotluse korral ja võrdse aja jooksul sama teavet oma veotoodete sõiduplaanide, piletihindade ja vabade kohtade kohta, mida ta annab oma arvutipõhisele ettetellimissüsteemile, või keelduda levitamast oma veotooteid muu arvutipõhise ettetellimissüsteemi kaudu või keelduda võrdse aja jooksul aktsepteerimast või kinnitamast konkureeriva arvutipõhise ettetellimissüsteemi kaudu esitatud ettetellimist tema veotoodetele, mida ta levitab oma arvutipõhise ettetellimissüsteemi kaudu. Emaettevõtja on kohustatud aktsepteerima ja kinnitama üksnes neid ettetellimisi, mis on kooskõlas tema piletihindade ja tingimustega.

2. Konkureeriv arvutipõhine ettetellimissüsteem ei või keelduda säilitamast andmeid emaettevõtja pakutavate veoteenuste sõiduplaanide, piletihindade ja vabade kohtade kohta ning sisestab ja töötleb andmeid võrdse hoole ja aja jooksul nagu oma teiste tarbijate ja tellijate korral mis tahes turul, arvestades üksnes konkreetse veoteevõtja valitud sisestamise meetodi piiranguid.

3. Emaettevõtja ei ole kohustatud kandma mingeid sellega seotud kulusid, välja arvatud esitatava teabe taasesitamise ja aktsepteeritud ettetellimiste kulud. Arvutipõhisele ettetellimissüsteemile makstav ettetellimistasu lõike 1 kohaselt tehtud aktsepteeritud ettetellimise eest on kooskõlas tasuga, mida sama arvutipõhine ettetellimissüsteem nõuab osalevatelt ettevõtjatelt samaväärsete toimingute eest.

4. Emaettevõtja ei või otseselt ega kaudselt kasutada diskrimineerivalt oma arvutipõhise ettetellimissüsteemi kasuks, seostades konkreetse arvutipõhise ettetellimissüsteemi kasutamist tellija poolt otseselt või kaudselt vahendustasu või muu stiimuliga oma veotoodete müümiseks või müümisest hoidumiseks.

5. Emaettevõtja ei või otseselt ega kaudselt kasutada diskrimineerivalt oma arvutipõhise ettetellimissüsteemi kasuks, nõudes tellijalt konkreetse arvutipõhise ettetellimissüsteemi kasutamist tema poolt otseselt või kaudselt pakutavate veotoodete müügiks või pileтите väljastamiseks.

4. JAGU

ISIKUANDMETE KAITSE

Artikkel 11

Juurdepääs isikuandmetele ning nende töötlemine ja säilitamine

1. Isikuandmeid, mida kogutakse arvutipõhise ettetellimissüsteemi toimimise käigus ettetellimiste teostamise või pileтите väljastamise eesmärgil, töödeldakse ainult viisil, mis on kooskõlas nimetatud eesmärkidega. Seoses selliste andmete töötlemisega käsitatakse süsteemi tarnijat vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punktile d vastutava andmetöötlejana.

2. Isikuandmeid töödeldakse ainult siis, kui töötlemine on vajalik sellise lepingu täitmiseks, mille osapool andmesubjekt on, või lepingu sõlmimisele eelnevate toimingute tegemiseks vastavalt andmesubjekti taotlusele.

3. Direktiivi 95/46/EÜ artiklis 8 osutatud andmete eriliikide puhul võib andmeid töödelda ainult siis, kui andmesubjekt on andnud kõnealuste andmete töötlemiseks teadlikult selgesõnalise loa.

4. Süsteemi tarnija kontrolli all olev teave kindlakstehtavate üksiktelimuste kohta arhiveeritakse võrguühenduseta kujul 72 tunni jooksul pärast tellimuse viimase üksikasja teostamist ning see teave hävitatakse kolme aasta pärast. Sellistele andmetele võimaldatakse juurdepääsu ainult arveldamisega seotud küsimuste lahendamiseks.

5. Süsteemi tarnija poolt kättesaadavaks tehtavad andmed turustuse, ettetellimise ja müügi kohta ei või sisaldada otseselt ega kaudselt teavet füüsiliste isikute või vajadusel nende esindatavate organisatsioonide või äriühingute kohta.

6. Tellija teatab taotluse korral tarbijale süsteemi tarnija nime ja aadressi, isikuandmete töötlemise eesmärgi, nende säilitamise aja ja andmesubjekti käsutuses olevad võimalused andmetele juurdepääsuks.

7. Andmesubjektil on õigus tasuta juurdepääsule tema enda kohta käivatele andmetele olenemata sellest, kas andmed on salvestanud süsteemi tarnija või tellija.

8. Käesoleva artikliga tunnustatud õigused täiendavad direktiivi 95/46/EÜ ja sellest tulenevalt vastu võetud siseriiklikes sätetes, samuti ühenduse osalusega rahvusvaheliste lepingute sätetes kehtestatud andmesubjekti õigusi ning kehtivad nendele lisaks.

9. Käesoleva määruse sätteid täpsustavad ja täiendavad direktiivi 95/46/EÜ sätteid artiklis 1 nimetatud eesmärkidel. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse kõnealuses direktiivis sätestatud mõisteid. Kui käesoleva artikliga kehtestatud erisätteid isikuandmete töötlemise kohta seoses arvutipõhiste ettetellimissüsteemide tegevusega ei kohaldata, ei piirata käesoleva määrusega kõnealuse direktiivi ja sellest tulenevalt vastu võetud siseriiklike sätete, samuti ühenduse osalusega rahvusvaheliste lepingute sätete kohaldamist.

10. Kui süsteemi tarnija peab andmebaase erinevaid, näiteks arvutipõhise ettetellimissüsteemi või lennuliinide teabe talletaja rolle täites, võetakse tehnilisi ja organisatsioonilisi meetmeid, et vältida andmekaitse eeskirjadest kõrvalehoidmist andmebaaside vastastikuse sidumise kaudu, ja tagada, et isikuandmed on kättesaadavad üksnes sel konkreetsel eesmärgil, mille tarvis neid koguti.

5. JAGU

AUDIT

Artikkel 12

Audiitor ja auditeeritud aruanne

1. Kõik süsteemi tarnijad esitavad iga nelja aasta järel ja lisaks komisjoni taotluse korral sõltumatult auditeeritud aruande, milles käsitletakse üksikasjalikult süsteemi tarnija omandisuhete struktuuri ja juhtimismudelit. Auditeeritud aruandega seotud kuld kannab süsteemi tarnija.

2. Süsteemi tarnija teatab valitud audiitorist komisjonile enne audiitori valiku kinnitamist. Komisjon võib esitada vastuväite ja otsustada pärast nõupidamist audiitori, süsteemi tarnija ja mis tahes muu õigustatud huvi väljendava osapoolega kahe kuu jooksul, kas audiitor tuleb asendada või mitte.

6. JAGU

RIKKUMISED JA KARISTUSED

Artikkel 13

Rikkumised

Kui komisjon leiab kaebuse põhjal või omal algatusel, et käesolevat määrust rikutakse, võib ta otsusega nõuda asjaomastelt ettevõtjatelt või ettevõtjate ühendustelt sellise rikkumise lõpetamist. Käesoleva määruse võimalikku rikkumist käsitlevate uurimiste puhul võetakse täiel määral arvesse asutamislepingu artiklite 81 ja 82 kohase uurimise tulemusi.

Artikkel 14

Uurimisvolitused

Käesoleva määrusega talle pandud ülesannete täitmise eesmärgil võib komisjon tavalise teabenõude või otsusega nõuda ettevõtjalt või ettevõtjate ühendustelt kogu vajalikku teavet, sealhulgas eriauditite esitamist eelkõige artiklitega 4, 7, 10 ja 11 hõlmatud küsimustes.

Artikkel 15

Trahvid

1. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele trahve, mis ei ületa 10 % eelmise majandusaasta kogukäibest, kui nad tahtlikult või hooletusest rikuvad käesolevat määrust.

2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele trahve, mis ei ületa 1 % eelmise majandusaasta kogukäibest, kui nad annavad tahtlikult või hooletusest ebaõiget või ebatäielikku teavet või ei esita teavet nõutud tähtaja jooksul vastusena artikli 14 kohaselt vastu võetud otsusele.

3. Trahvisumma määramisel võetakse arvesse nii rikkumise raskust kui ka kestust.

4. Trahvid ei ole oma olemuselt kriminaalõiguslikud.

5. Euroopa Ühenduste Kohtul on piiramatul pädevusel vaadata läbi otsused, millega komisjon on trahvi määranud. Kohus võib trahvi tühistada, seda vähendada või suurendada.

Artikkel 16

Menetluskord

1. Enne, kui komisjon võtab artiklite 13 ja 15 alusel vastu otsused, esitab ta asjaomastele ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele vastuväited ning annab neile võimaluse esitada oma seisukohad kirjalikult ja nende taotluse korral suulisel arutamisel.

2. Komisjon ei avalikusta käesoleva määruse alusel saadud teavet, mille suhtes kohaldatakse ametisaladuse hoidmise kohustust.

Iga isik, kes esitab komisjonile teavet vastavalt käesolevale määrusele, tähistab selgelt kõik materjalid, mida ta peab konfidentsiaalseks, põhjendades oma seisukohta, ning esitab eraldi mittekonfidentsiaalse versiooni komisjoni määratud kuupäevaks.

3. Kui komisjon leiab tema käsutuses oleva teabe põhjal, et kaebuse alusel tegutsemiseks ei ole piisavalt alust, põhjendab ta oma seisukohta kaebuse esitajale ja kehtestab tähtaja, mille jooksul võib kaebuse esitaja kirjalikult esitada oma seisukohad.

Kui kaebuse esitaja esitab oma seisukohad komisjoni kehtestatud tähtaja jooksul ning kaebust ei hinnata kaebuse esitaja kirjaliku teabe põhjal ümber, lükkab komisjon kaebuse oma otsusega tagasi. Kui kaebuse esitaja ei esita oma seisukohti komisjoni kehtestatud tähtaja jooksul, loetakse kaebus tagasivõetuks.

Kui komisjon esitab vastuväited, edastab ta kaebuse esitajale vastuväidete mittekonfidentsiaalse versiooni koopia ja kehtestab tähtaja, mille jooksul võib kaebuse esitaja esitada kirjalikult oma seisukohad.

4. Vastava taotluse korral võimaldab komisjon isikutele, kellele ta on vastuväited adresseerinud, ning kaebuse esitajale juurdepääsu toimikule. Juurdepääs tagatakse pärast vastuväidetest teatamist. Juurdepääsuõigus toimikule ei hõlma ärisaladusi, muud konfidentsiaalselt teavet ega komisjoni ametialaseks kasutamiseks ette nähtud dokumente.

5. Kui komisjon peab seda vajalikuks, võib ta ära kuulata muid füüsilisi või juriidilisi isikuid.

7. JAGU

LÖPPSÄTTED

Artikkel 17

Kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EMÜ) nr 2299/89 tunnistatakse kehtetuks.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 14. jaanuar 2009

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud määrusele käsitatakse viidete-na käesolevale määrusele ja neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 18

Läbivaatamine

1. Komisjon jälgib korrapäraselt käesoleva määruse kohaldamist, tehes seda vajadusel artiklis 14 sätestatud eriauditite abil. Eelkõige analüüsib komisjon käesoleva määruse tõhusust arvuti-põhiste ettetellimissüsteemide teenuste turul mittediskrimineerimise ja ausa konkurentsi tagamisel.

2. Komisjon esitab vajadusel Euroopa Parlamendile ja nõukogule artikli 8 (võrdväärne kohtlemine kolmandates riikides) kohaldamise aruande ning teeb ettepanekud asjakohaste meetmete kohta diskrimineerivate tingimuste leevendamiseks, sealhulgas ühenduse ja kolmandate riikide vaheliste kahepoolsete lennu-transpordilepingute sõlmimiseks või muutmiseks.

3. Komisjon koostab hiljemalt 29. märtsiks 2013 aruande käesoleva määruse kohaldamise kohta, kus hinnatakse vajadust käesolevat määrust säilitada, muuta või see kehtetuks tunnistada.

Artikkel 19

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub 29. märtsil 2009. aastal.

Nõukogu nimel
eesistuja
A. VONDRA

I LISA

PÕHIKUVADE SUHTES KOHALDATAVAD EESKIRJAD

1. Kui põhikavas näidatakse hinda ja/või kui on valitud hindadel põhinev järjestus, sisaldavad hinnad piletihindu ja kõiki kohaldatavaid makse, kulusid, lisamakse ja tasusid, mida tuleb maksta lennuettevõtjale või raudtee-ettevõtjale ning mis on kuvamise ajal vältimatud ja prognoositavad.
2. Konkreetse linnapaari vaheliste veotoodete moodustamise ja valimise puhul põhikuval esitamiseks ei või teha vahet sama linna teenindavate lennuväljade või raudteejaamade vahel.
3. Lende, mis ei ole regulaarlennud, tuleb selgesti sellistena tähistada. Tarbijal on soovi korral õigus saada põhikuva, mis piirdub üksnes regulaar- või mitteregulaarlendudega.
4. Vahemaandumisega lende tuleb selgesti sellistena tähistada.
5. Kui lende ei teeninda lennuettevõtja tunnuskooriga näidatud lennuettevõtja, peab lennu tegelik teenindaja olema selgesti tähistatud. See nõue kehtib kõikidel juhtudel, välja arvatud lühiajaliste *ad hoc* kokkulepete puhul.
6. Põhikuval ei esitata teavet liitoodete kohta.
7. Tellija valikul järjestatakse reisimisvõimalused põhikuval kas piletihindade järgi või järgmisel viisil:
 - i) vahepeatusteta reisimisvõimalused järjestatuna väljumisaja alusel;
 - ii) kõik muud reisimisvõimalused järjestatuna reisi ajalise kestuse alusel.
8. Ühtki reisimisvõimalust ei esitata ühelgi põhikuval üle ühe korra, välja arvatud punktis 10 sätestatud juhtudel.
9. Kui reisimisvõimalused on järjestatud punkti 7 alapunktide i ja ii alusel ning kui arvutipõhises ettetellimissüsteemis pakutakse samale linnapaarile rongiühendusi, esitatakse põhikuva avaekraanil vähemalt parimana järjestatud rongiühendus või lennu-rongiühendus.
10. Kui lennuettevõtjad tegutsevad koodijagamise korra alusel, võimaldatakse igale asjaomasele lennuettevõtjale (maksimaalselt kahele) eraldi kuva, kus kasutatakse lennuettevõtja individuaalset tunnuskoodi. Kui teenuses osaleb enam kui kaks lennuettevõtjat, määrab lendu tegelikult teenindav ettevõtja need kaks lennuettevõtjat.

II LISA

VASTAVUSTABEL

Määrus (EMÜ) nr 2299/89	Käesolev määrus
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
Artikli 3 lõiked 1 ja 2	—
Artikli 3 lõige 3	Artikli 3 lõige 1
Artikli 3 lõige 4	Artikli 4 lõige 1
Artikkel 3a	Artikli 10 lõiked 1 ja 3
Artikli 4 lõige 1	Artikkel 9
Artikli 4 lõige 2	—
Artikli 4 lõige 3	Artikli 3 lõige 2
Artikli 4a lõiked 1 ja 2	Artikli 4 lõige 1
Artikli 4a lõige 3	Artikli 4 lõige 2
Artikli 4a lõige 4	—
Artikkel 5	Artikkel 5
Artikkel 6	Artiklid 7 ja 11
Artikkel 7	Artikkel 8
Artikkel 8	Artikli 10 lõiked 4 ja 5
Artikkel 9	Artikkel 6
Artikkel 9a	Artikli 5 lõige 2 ja artikkel 11
Artikkel 10	—
Artikkel 11	Artikkel 13
Artikkel 12	Artikkel 14
Artikkel 13	Artikkel 14
Artikkel 14	Artikli 16 lõige 2
Artikkel 15	Artikkel 14
Artikkel 16	Artikli 15 lõiked 1 kuni 4
Artikkel 17	Artikli 15 lõige 5
Artikkel 18	—
Artikkel 19	Artikli 16 lõiked 1 ja 5
Artikkel 20	—
Artikkel 21	—
Artikkel 21a	—
Artikkel 21b	—
Artikkel 22	Artikkel 11
Artikkel 23	Artikkel 18
I lisa	I lisa